

Fremsat den 26. januar 2022 af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Astrid Carøe (SF), Halime Oguz (SF), Trine Torp (SF), Samira Nawa (RV) og Rosa Lund (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om en national handlingsplan mod partnerdrab på kvinder

Folketinget pålægger regeringen at udarbejde en national handlingsplan mod partnerdrab på kvinder inden udgangen af 2022. Handlingsplanen skal udarbejdes med inddragelse af både eksperter og forskere samt relevante interesseorganisationer på området, herunder bl.a. Danner, Landsorganisation af Kvindekrisecentre (LOKK), Everyday Sexism Project Danmark (EDSP) og Dansk Kvindesamfund.

Bemærkninger til forslaget

Partnerdrab på kvinder er et betydeligt samfundsproblem, som kræver større opmærksomhed, end det har i dag. Derfor foreslås med dette forslag, at der udarbejdes en national handlingsplan mod partnerdrab på kvinder, så danske kvinder ikke skal leve i frygt.

Forslagsstillerne ønsker en national handlingsplan på området på baggrund af et forslag fra Danner, LOKK, EDSP, Dansk Kvindesamfund og flere andre organisationer på området. Disse organisationer skal således også inddrages i arbejdet sammen med eksperter og forskere på feltet. (»Hvor mange kvindedrab skal der til, før politikerne gør noget?«, berlingske.dk, den 27. maj 2021.

Kvinder er særlig udsatte for partnerdrab

En række forskere har afdækket de bagvedliggende statistikker for partnerdrab. Bl.a. har Justitsministeriets Forskningskontor i rapporten »Typer af drab i Danmark«, februar 2020, analyseret domme for drab mellem 2012 og 2017. Rapporten viser, at partnerdrab udgør 23 pct. af det samlede antal drab i perioden. Her er 74 pct. af ofrene kvinder, og gerningsmændene i samtlige tilfælde er deres mænd. Hvis man sammenligner med gerningsmænd til drab generelt, er relativt få gerningsmænd til partnerdrab psykisk syge m.v. efter straffelovens § 16. Ofte er motiverne til partnerdrab jalousi og separation.

Retsmediciner Asser Hedegård Thomsen har i sin ph.d.-afhandling »Homicide in Denmark 1992-2016« fra 2020 afdækket drab i perioden 1992-2016 i Danmark. Han konkluderer, at over halvdelen (56 pct.) af de dræbte kvinder (298 kvinder) i perioden blev slået ihjel af deres partner eller tidligere partner. Ligeledes var 85 pct. af ofrene for partnerdrab kvinder. For de kvindelige ofre var gerningsmandens motiv overvejende jalousi og/eller skilsmisse. Generelt udgør partnerdrab 26,7 pct. af alle drab i perioden, hvilket gør det til den største enkeltstående drabstype i Danmark.

På trods af dette har partnerdrab ikke fået den nødvendige opmærksomhed. Norge har allerede etableret handlingsplaner, der skal forhindre vold i nære relationer, og at volden udvikler sig til drab, jf. artiklen »Vi bliver mere voldelige – og vores forebyggelse halter langt efter Norges«, tv2ostjylland.dk, den 28. november 2021.

Psykisk vold går ofte forud for partnerdrab

Partnerdrab kommer sjældent ud af det blå, men er i langt de fleste tilfælde en kulmination af forudgående psykisk partnervold. Det fremgår af undersøgelsen »Forebyggelse af drab og dødelig vold i nære relationer«, juni 2016, hvor Nell Rasmussen, Esther Nørregaard Nielsen og Niels Westermann-Brændgaard har undersøgt partnerdrab i Danmark. Psykisk vold er altså en væsentlig indikator for partnerdrab.

En række andre mønstre i forbindelse med psykisk vold kan også læses i undersøgelsen. F.eks. havde langt de fleste mænd alene udøvet psykisk vold, men blandt de mænd,

der havde udøvet fysisk vold, havde flertallet også udøvet psykisk vold. Næsten to tredjedele af drabsmændene havde udøvet psykisk vold mod partneren i form af stærk dominans og/eller kontrol, jalousi, dødstrusler og andre trusler, isolering og ydmygelser. Gennem vidneberetninger fra bl.a. pårørende har forskerne også afdækket, at halvdelen af de dræbte kvinder havde været meget bange for drabsmanden og havde udtrykt frygt for, at manden ville dræbe dem eller deres børn – også selv om han ikke udøvede fysisk vold.

En anden undersøgelse af partnerdrab er udarbejdet i England. Her har et forskerhold undersøgt næsten 400 drab på kvinder begået af en (eks)partner i tiden fra 2012 til 2015 i England (»Intimate Partner Femicide: using Foucauldian analysis to track an eight stage relationship progression to homicide. Violence Against Women«, University of Gloucestershire, 2019). Forskerne har identificeret otte trin, som er gennemgående i perioden, der leder op til at en (eks)partner begår et drab. Også her viser psykisk vold eller stalking sig som en væsentlig risikofaktor. Undersøgelsens otte punkter kan med fordel inddrages udarbejdelsen af en kommende dansk handlingsplan.

Handlingsplan skal nedbringe partnerdrab

En national handlingsplan mod partnerdrab på kvinder skal have det rigtige fokus for at være effektiv. Danner har udarbejdet fem punkter, som de foreslår indgår i en handlingsplan (»Kvindedrab kan forebygges – En samlet handleplan skal forpligte alle aktører« på danner.dk). Disse fem punkter kan med fordel inddrages i arbejdet, når den nationale handlingsplan skal udarbejdes:

- 1) Sikre, at de danske myndigheder har viden om voldens karakter. Mange voldsudsatte kvinder møder et offentligt system, der ikke forstår det høje trusselniveau, som deres situation medfører – også selv om parforholdet er slut. Frontpersoner skal undervises hos politiet, jobcenteret, sundhedsplejersken, skolen osv., så de ved, hvordan de skal spørge ind til blå mærker, frygt og konflikter, for at kunne hjælpe.
- 2) Sikre, at myndigheder og andre aktører opsporer volden tidligere. Vicepolitiinspektør Søren Rye har undersøgt et stort antal partnerdrabssager, og ifølge en artikel i Politiken peger han på, at politiet i næsten hver fjerde sag har været i kontakt med parret forud for drabet. Alt frontpersonale, som er i berøring med voldsudsatte, skal vide, hvordan det kan handle.
- 3) Forpligte myndighederne til at samarbejde på tværs. Myndigheder skal dele viden med hinanden, så volden ikke går under radaren. Derfor bør der etableres et forpligtende tværsektorielt samarbejde på tværs af kommuner, det (voldsfaglige) lokale krisecenter, regioner og politiet. Myndigheder skal kunne dele viden med hinanden, så volden spores. Dette vil kunne bidrage til en systematisk opsporing af voldsudsatte og

voldsudøvere på alle kommunens arenaer, så en tidlig indsats hjælper den voldsudsatte og hendes børn med at få hjælp hurtigst muligt og sætter ind over for voldudøveren, før volden fører til drab.

- 4) Sætte faste rammer og forpligtelser, som myndigheder skal opfylde for at forebygge partnerdrab. Myndighederne har allerede en række forpligtelser i forhold til at hjælpe og opspore voldsudsatte. Det er dog Danners erfaring, at disse bliver implementeret i forskellig grad. Alt for mange voldsudsatte kvinder føler sig ikke mødt eller anerkendt, når de søger hjælp hos myndighederne. Med de nye specialteam har politiet taget et stort skridt for at sikre, at kvinderne ikke skal have den følelse. Men kommunerne og sundhedsvæsenet skal også være med. Der er behov for skærpede forpligtelser, som de forskellige myndigheder skal efterleve, hvis de har mistanke om farlig vold. Der skal samles op og sikres, at den udsatte får tilbud om den nødvendige hjælp.
- 5) Sikre indsatser, der stopper volden. Hvis vi skal forebygge partnerdrab og kvindedrab, skal vi forebygge vold i nære relationer. Ikke alle har brug for eller mulighed for at komme på krisecenter, selv om de lever med et højt trusselsniveau, men de har brug for hjælp. Derfor tilbyder Danner og andre organisationer ambulante rådgivning til voldsudsatte og voldsudøvere. Danner har ikke plads til at hjælpe alle dem, som efterspørger hjælpen – derfor skal den ambulante rådgivning på voldsområdet gøres landsdækkende og skrives ind i serviceloven, så alle får ret til den nødvendige hjælp. Lovsikret ambulante rådgivning vil også medvirke til, at myndigheder har et sted at henvise den voldsudsatte kvinde. Rådgivning og behandling skal også gælde børn. Alle indsatser for voldsudsatte børn skal betragtes som forebyggelse.

LOKK har også en række fokusområder, som med fordel kan inddrages i arbejdet med en national handlingsplan. LOKK foreslår således, at følgende bør gælde for at en national handlingsplan:

- Udarbejdes med inddragelse af alle relevante aktører på voldsområdet, således at alle relevante aktører involveres i forebyggelsen og bekæmpelsen, herunder Justitsministeriet, Forsknings- og Uddannelsesministeriet, Social- og Ældreministeriet, Sundhedsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Undervisningsministeriet, Beskæftigelsesministeriet og Ligestillingsafdelingen.
- Afspejle, at relevante ministerier både er inddraget og har specifikke, forpligtende ansvarsområder og opgaver, som løbende monitoreres.

- Have fokus på både de voldsudsatte og deres eventuelle børn samt voldsudøveren, idet det skønnes, at fem børn årligt lader livet i familiedrab.
- Have blik for den kønsbaserede slagside af volden, hvor langt størstedelen af de voldsramte er kvinder.
- Være langsigtet. De hidtidige handlingsplaner har dækket perioder fra 3 til 5 år. LOKK foreslår, at den kommende handlingsplan dækker en længere periode, f.eks. 10 år, for at forpligte de involverede aktører i forhold til at arbejde både strategisk og langsigtet og give en mere realistisk tidshorisont i forhold til at skabe reelle forandringer.
- Være ambitiøs på vilkårene for vidensproduktion om vold i en dansk kontekst, fordi vold i nære relationer er forskningsmæssigt underbelyst i Danmark.
- I høj grad se på forebyggende indsatser.
- Være en handlingsplan, hvor man behandler ikke kun partnerdrab, men også vold i nære relationer som helhed. For kun ved at se partnervold som helhed, kan man forstå voldens natur og dynamikker og dermed identificere de faktorer, der i værste tilfælde fører til partnerdrab.
- Samkøres med det eksisterende arbejde med en handlingsplan til bekæmpelse af vold i nære relationer i regi af Ligestillingsafdelingen, så der ikke opstår to parallelle handlingsplaner, og så der sikres sammenhæng og synergi mellem nye og eksisterende indsatser.

Et nødvendigt skridt for øget ligestilling

Forslagsstillerne mener, at det ligestillingsmæssige område i disse år har opnået en række fremskridt. Vi har eksempelvis fået en samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse, vi har fået særlige team i politiet, der skal arbejde med forbrydelser i nære relationer, psykisk vold og stalking er blevet kriminaliseret, og politiet uddannes nu i voldsfaglig viden og risikovurderingsværktøjer.

Det kræver dog mere end en ren retspolitisk indsats at forbedre ligestillingen i Danmark. Det kræver koordinering af indsatser på en række områder, herunder det sociale, det sundhedsmæssige og det beskæftigelsesmæssige område. Det kræver inddragelse af psykiatri, ambulante rådgivningstilbud og hospitalsindlæggelser, og det kræver fokus på mistede job og erhvervsevne, børns mistrivsel, tilbud under fængslinger, behandling og meget mere.

På den baggrund foreslås med dette forslag en tværgående national handlingsplan mod partnerdrab på kvinder, der kan hjælpe med at tage endnu et stort skridt for at sikre ligestillingen for og beskyttelsen af kvinder.

Når elementerne er identificerede og beregnet økonomisk, bør regeringen vende dette med Folketingets partier.

Skriftlig fremsættelse

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en national handlingsplan mod partnerdrab på kvinder.

(Beslutningsforslag nr. B 73)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.